

(0/38)



LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

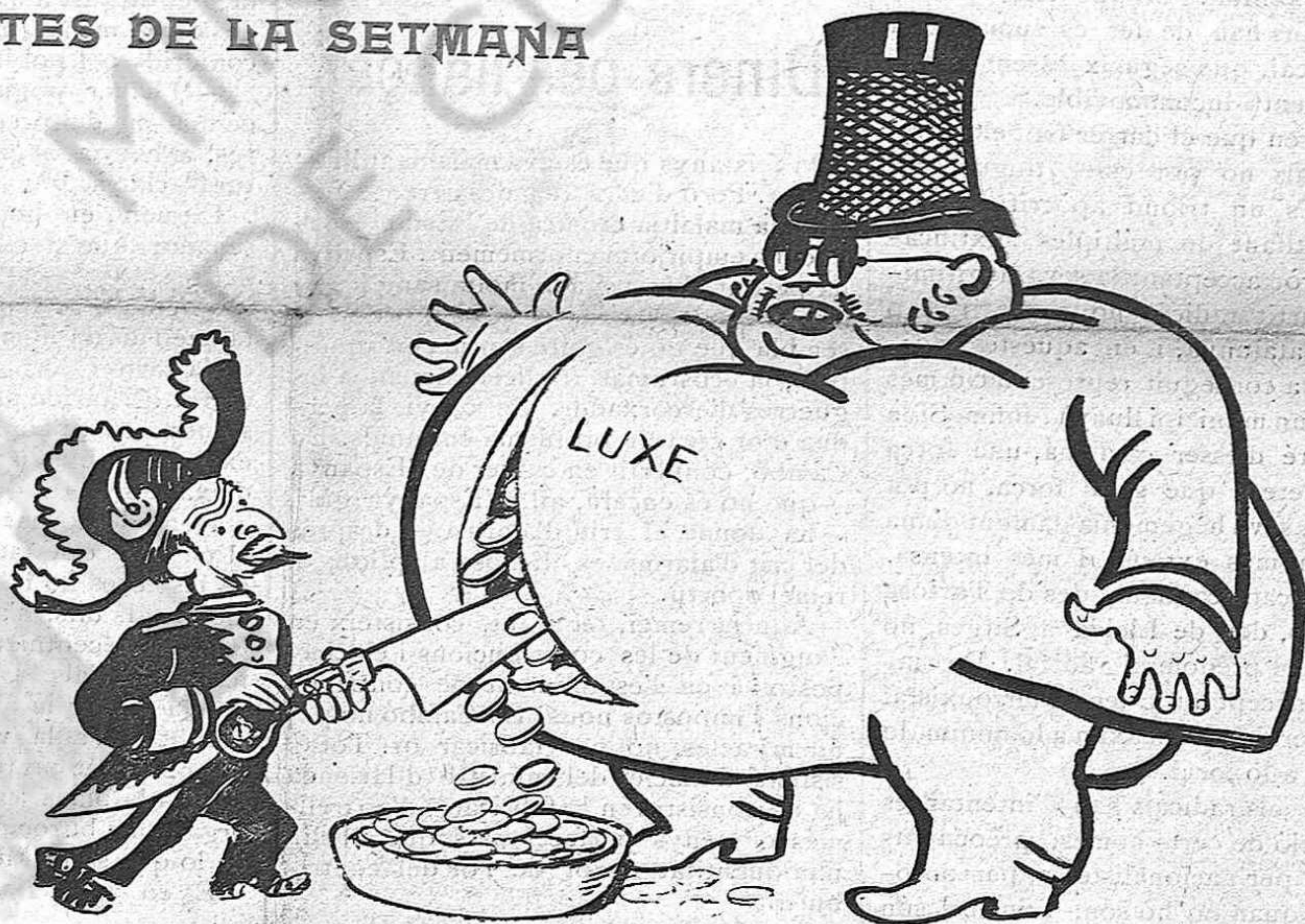
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20. BOTIGA
TELÈFONO A 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fòra de Barcelona cad. trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANER 2'50

NOTES DE LA SETMANA



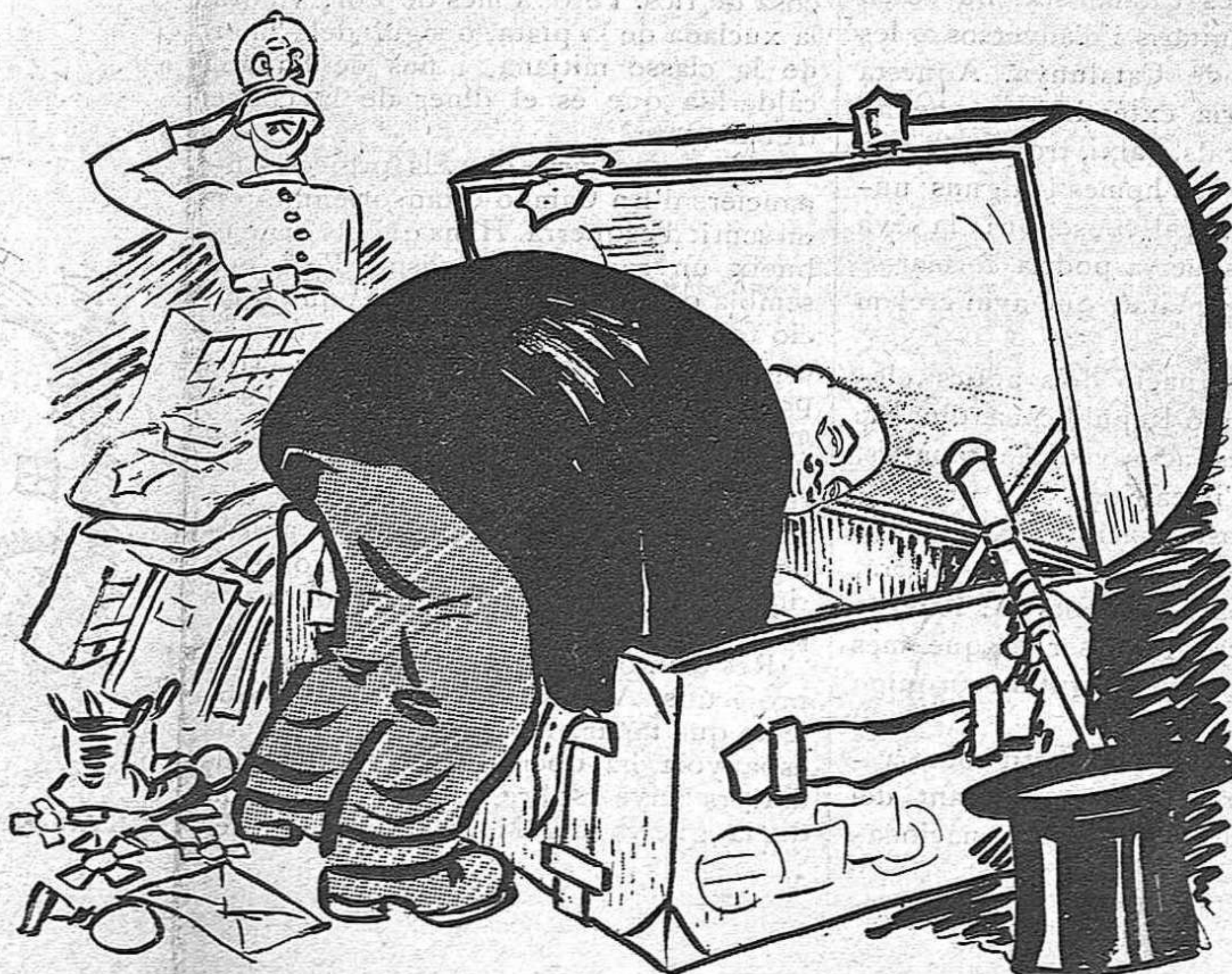
—Ya estamos cansados de «Pios», señora.



—A mi que no'm toquin la pàtria, que desseguida me'n sento.



—No't disfreis de guerrero, que't tiraran tomàtecs!...



—Ximplets!... Còm me'n haig d'anar, si tinc d'acabar d'arreglar el mundo?

El dubte torturador

L'Estat espanyol necessita diners. I en necessita molts. No té res en caixa, i els deutes l'ofeguen. Això li crea una situació de feblesa. Es com un malalt crònic que no es pot alimentar.

Doncs, heu's aquí un metge, En Cambó, que vol reforçar l'Estat anèmic. El vol reforçar amb reformes tributàries, amb elixir d'or. Si el ministre català surt amb la seva, l'Estat espanyol adquirirà indubtablement una força nova.

Des del punt de vista català, és desitjable aquest reforçament? Els polítics de la «Lliga» han contestat en sentit afirmatiu aquesta pregunta. «Cal que Espanya sigui rica i forta, perquè Catalunya ho sigui també». Així se'ns ha dit diverses vegades per les grosses figures del regionalisme català.

Però a nosaltres se'ns ha ocorregut un dubte torturador. La teoria de l'Espanya gran, com a condició prèvia d'una Catalunya gran, implica l'avenença de Catalunya i Espanya en el terreny polític. Però si aquesta avenença no vé, i Catalunya ha d'alçar-se, en un terreny o altre, contra l'Estat centralista espanyol, ¿quins serien aleshores els efectes del reforçament d'aquell Estat? Es podria donar el cas que l'Espanya reforçada fes servir la seva novella energia per a pegar més fort a Catalunya. En aquest cas, l'intervencionisme català hauria servit per a posar en mans de l'Estat el feixuc bastó amb que ha de pegar-nos.

Sobre l'esquerra, encara

Les sollicitacions per a la formació d'una esquerra, han respost els radicals amb la seva actitud de megalomania. Lo que s'intenta, segons ells, no és més que la resurrecció de la vella esquerra, que fou demostrat no tenia viabilitat. Lo que els republicans catalans han de fer és sumar-se al partit radical, que segueix essent el nucli permanent i incommovible.

Insistim en que el darrer èxit electoral dels radicals no pot ésser tingut com exacte. És un triomf apòcrif; és un triomf resultant de múltiples mixtificacions. Però, acceptant la seva llegitimitat, el partit radical no posseïx cap força a Catalunya, i en aquestes eleccions no ha conseguit representació més que en algun municipi llunyà i ínfim. Si la esquerra té d'ésser catalana, una força local, admetent que sigui força, no pot intentar la seva hegemonia damunt d'una altra força més extensa i més intensa. Els republicans catalans, des de Tortosa a Figueres, des de Lleida a Sitges, no admetrien el predomini radical. De manera que acceptant la teoria lerrouxista, s'ha de sacrificar lo màxim a lo mínim, lo territorial a lo local.

Lo que els radicals han d'intentar és l'assimilació de certs homes, preocupats en passar per nacionalistes o per autonomistes, quan no ho són, i fins ho són menys que els mateixos radicals, però que voltats de catalanistes, perquè ho són els seus amics i perquè gairebé tot lo que és intel·ligent és catalanista, no volen ésser titllats d'unitaris i d'adversos a les reivindicacions de Catalunya. Aquesta assimilació podria estendre's també an alguns grups locals, i així, trobant l'equilibri polític alguns homes i alguns nuclis, el partit radical, conseguiria la seva integració i l'esquerra podria formar-se amb una homogeneïtat, que avui creiem difícil.

Recordem l'actuació dels antics elements de la Unió Republicana dins de l'esquerra. Ens acusaven de fanàtics, d'absorbents, d'irrealistes. Era que ells no sentien el nostre nacionalisme i el volien minar i desfer. Desfeia l'esquerra, un dels principals elements de l'antiga Unió Republicana, potser el que més oposició feia, ha esdevingut monàrquic i palatí honorari.

El partit radical és un partit conservador—entre altres defectes—davant del problema social i del problema naciona-

lista. No podem tenir cap contacte amb ell, encara que especials circumstàncies puguin imposar un bloc d'esquerres. Si una orientació ha de pendre la nova esquerra ha d'ésser absolutament oposada a l'orientació del partit radical, al menys a la que ha fixada el seu verb.

PARADOX

Diners per llançar

Ja feia anys que estava malament l'Espanya. Però d'ençà del desastre de Melilla, la malaltia crònica de l'Estat espanyol ha empitjorat enormement. Espanya ha perdut altra vegada molta sang i molt d'or. Per desgràcia, la pèrdua de sang sembla que no és gaire sentida en aquest país, ja costumada tradicionalment a les guerres d'escorxadors. En canvi, la pèrdua d'or crea un problema enguniós. En Cambó, convertit en caixer de l'Espanya—que no és encara, ah!, l'Espanya gran—ha donat el crit d'alarma. I després del crit d'alarma es disposa a aplicar el remei oportú.

Aquest remei, fet i fet, consisteix en l'augment de les contribucions i els impostos i en l'establiment de contribucions i impostos nous. En Cambó no pot fer miracles, no pot fabricar or. Tot el sistema financer del ministre d'Hisenda ha de consistir en la fabricació d'aparells més o menys perfeccionats que xuclin una quantitat major de l'or del contribuent.

I encara podríem mig aconsolar-nos si només es tractés de xuclar or. Però aquí el mot or no té una significació estricta. Qui diu or, diu diner. L'or fóra cosa de rics. Però, a més de l'or, vindrà la xuclada de la plata, o sigui del diner de la classe mitjana, i fins de l'humil calderilla que és el diner de la classe treballadora.

Diuen els diaris que els projectes financers d'En Cambó estan orientats en un sentit d'esquerra. Hi ha qui els hi atribueix un caràcter socialista. Però ens sembla que hi ha en això una equivocació fonamental. Els impostos no són esquerristes, avençats ni socialistes, sols pels principis en que està basat el seu mecanisme. Cal tenir en compte també la finalitat dels impostos. Perquè aquests resultin democràtics, han de tenir una aplicació democràtica, que vingui a protegir el treball, o a fomentar les fonts de riquesa del país o a realitzar obres de progrés i cultura.

Res d'això succeeix amb els impostos projectats. Aquests no tenen altre objecte que tapar el forat que en l'Hisenda espanyola ha obert el gros dèficit dels darrers anys i sobre tot el sosteniment de la guerra del Marroc. En aquestes

condicions, no es pot parlar d'impostos esquerristes. En Cambó podrà treure els diners amb màquines financeres modernes. Però l'obra realitzada amb el producte dels impostos és una obra fatal. En Cambó, encara que no ho vulgui, proporciona diners a l'Estat espanyol perquè aquest continuï les seves calaverades.

FULMEN

El comble de la ignorància

La Epoca s'ha aprofitat de la celebració de les eleccions municipals per a parlar del plet de les subsistències.

No cal dir el to amb que el vell diari conservador s'expressa. La carestia de la vida, els mals de cap experimentats per la massa del país, que no pot ja ni lo que's diu anar tirant, no resen en tractar-se dels panxa-contents que governen, el criteri dels quals reflexa La Epoca.

Una veritat es conté en l'article de que parlem. Diu que l'assumpte de la vida cara és preferentment municipal, ço que ja sabem i que tira per terra lo manifestat en diverses ocasions per algun dels consellers barcelonins de primer rengle. En llegir ara lo escrit per l'articulista de La Epoca, hem recordat unes paraules del senyor Durán i Ventosa en ocasió de suscitar-se al Consistori una discussió apropiada de l'encariment dels articles estimats com indispensables.

El cap de la majoria regionalista s'encalgué aquell dia a afermar la contrarietat i el disgust amb que assistia a debats de certa mena, impropis de la missió conferida pel poble als regidors.

—D'haver pogut suposar que podia ocupar-me del preu de la carn i les patates, m'hauria negat a anar en candidatura—clamà, irat, el senyor Durán.

Diguem, en honor de l'avui il·lustre senador, que si menyspreuà l'ocupar-se del preu de la carn i les patates, no resolgué tampoc cap afer dels que immortalitzen a un hom. Ni s'ocupà del preu de la carn i les patates, ço que després de tot li haurien agraït, ni de res que no sigués menar l'aigua al molí de la «Lliga», extrem lloable en un polític; emperò que deixa indiferent al poble.

Hem de tornar a La Epoca, que surt al pas dels que fan córrer que els preus de les coses no han disminuït. Per a desmentir als tals, s'acull a unes dades publicades recentment per l'Institut de Reformes Socials. L'autor de l'article no's deté a midar la diferència que va de la veritat real a la veritat oficial. Es veu, ademés, que no té cuinera o esposa que vagi a la plaça, car ha de recórrer a un organisme burocràtic per a assabentar-se de lo que sap tothom.

Es en la pràctica diària, en l'observa-

ció de cada moment—no damunt del paper,—on cal il·lustrar-se, per a parlar de determinades matèries amb mitjà coneixement de causa.

L'encariment de les subsistències subsisteix avui, com dos o tres anys enrera. Valent-se de la passivitat, o la complicitat de les autoritats, els venedors, els agabelladors, segueixen especulant amb la salut i la sang del pròxim.

Acostumats als beneficis faulosos, es resisteixen al guany prudent.

Això, tan clar per a tots, ho ignora, o simula ignorar-ho La Epoca.

El pa barato

Els preus del blat han baixat d'una manera extraordinària. D'això ja fa algun temps, però el públic segueix sense adonar-se'n, perquè el preu del pa és car com sempre.

Quan va venir l'onada de puja, tots els venedors estaven desseguida al tanto i fins molts s'anticipaven als aconeteixements. Així que els submarins alemanys enfonsaven un barco qualsevol carregat de blat, els forners pujaven de cinc cèntims el preu del pa.

L'escassetat de transports, la manca de primeres matèries, l'augment dels jornals, la sequedat, els temporals, la calor, el fred, tot era motiu per a que els fabricants, els magatzemistes i els venedors al detall fessin una nova puja de preus, i aquell afany immodest de guanys extraordinaris va fer impossible la vida dels ciutadans que vivim subjectes a un sou.

Ha vingut, amb l'acabament de la guerra, la baixa natural de preus i tot lo que abans eren presses per a anar amunt són avui excuses per a no anar avall. I els forners han batut el record de la mandra en la qüestió d'abaixar preus.

Com hem dit abans, ja fa temps que els blats estan de baixa i els forners podrien donar el pa molt més barato. Així ho reconegué el gremi i decidí tenir una reunió per a parlar de lamodificació de preus i acordar la importància de la baixa. Prou els recava als forners aquella retallada als beneficis, mes no hi havia excusa. Un gana de la Junta va tenir una idea lluminosa: «D'aquí a quinze dies, digué, acaba la Junta actual i n'hem de fer una de nova. Perquè no pugui dir-se que l'actual Junta decreta la baixa com un testament, esperem l'elecció de la nova Junta i que ella resolgui aquesta qüestió dels preus.

Tots els forners, entusiasmat, varen aprovar la prudent proposició. A l'autor li valgué una colla d'abraçades i petons. I el pa no s'ha abaixat de preu, malgrat la baratura de les farines, esperant que la nova Junta decideixi.

Mentrestant els bladers de Castella fan gestions prop del Govern, perquè

La mitja-lluna generosa



... Pobra hisenda espanyola!... Vaig a escriure an En Cambó si vol uns quants xavos morunos.

una mida salvadora retorni als blats el preu remunerador. Si es troba a temps la mida, adéu baixa del pa!
I el poble consumidor que's mori de fàstic.

JEPH DE JESPU

Cinquanta mil persones, diu que assistiren al acte de la coronació del Papa Pius XI. Si n'arriben a fer pagar una *pela* d'entrada, segur que no hi hauria anat tanta gent.

"Quosque tandem"?

En llatí, car es tracta d'afers de l'Església.

Quin dia acabaran els diaris de dir tonteries com les que s'han dit amb motiu del canvi de Papa?

Per espai d'una quinzena, ha semblat que no hi havia a Espanya assumpte de

més importància que la mort del Sant Pare i consegüent nomenament del encarregat de substituir-lo.

El Vaticà, ha deixat d'ésser un secret. Mercès a la premsa il·lustrada (?) i per il·lustrar, hem entrat a tots els indrets de la residència papal; hem furejat per tots els recons; hem batxillerejat pels llocs més excusats (?).

Sabem de la vida privada dels Papes, de les cerimònies que comporta el dol i

de les joies de la elecció, més que si fossim de la colla.

N'hi ha prou? Ha sigut prou exprimat el tema?

Ho preguntem per tal de veure als periodistes dedicats a un altra feina que no sigui la de seguir els pets del malhaurat Pius XI, que per força ha d'estar tip de tanta oficiositat.

No diguem dels Cardenals, car és materialment impossible que servin ja quel-



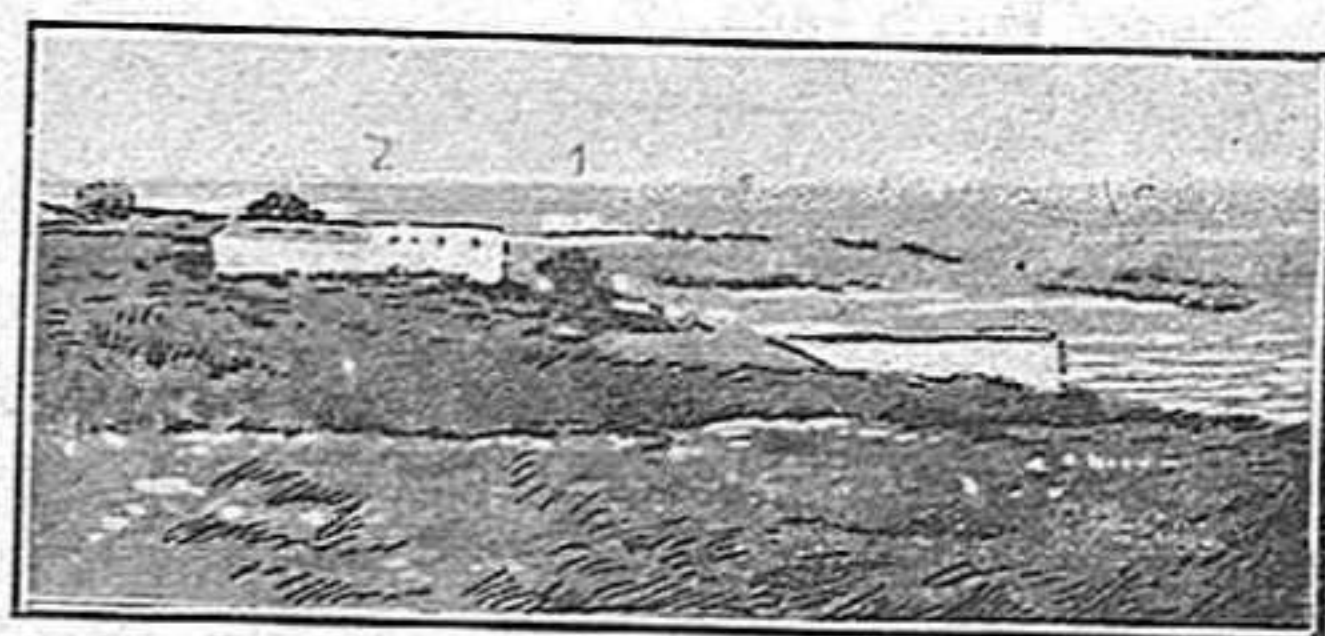
Batallades de tot arreu



LA QÜESTIÓ DEL MARROC

Sembla que hem arribat en el punt culminant de la conquesta del Rif. El govern espanyol, després de la cel·lebrada conferència de Pizarra, no hi ha dubte que està decidit a jugar-se el tot per tot.

De primer entuvi i com aquell que vol fer les coses ben fetes, s'han fet grans preparatius i fins s'han encarregat, igual que aquell que s'encarre-



La casa d'Abd-El-Krim (2) davant l'illot d'Alhucemas (1)

ga uns pantalons, uns vaixells a l'estranger per a poguer donar una lliçoneta an els moros.

Francament, han de confessar que tot això no ens fa fret ni calor i que si no fossin les vides dels nostres germans que estèrilment moren an aquelles terres, no hi donariem la més petita importància creient aixís interpretar el sentit general, car està molt encertat l'Abd-el-Krim al dir que el poble espanyol no sent el problema del Marroc.

An el ja famós capdill rifeny l'hi han endressat un ultimatum i tal cosa és la primera capitulació d'Espanya car reconeix una bel·ligerància a qui fins ara l'hi havia negada de tota manera.

A l'Abd-el-Krim li han donat el plaç de quinze dies per a rumiar.

No sabem pas quin serà la seva resposta, però sigui la que's vulgui no hi ha dubte que, salvant honroses excepcions, estarà a massa altura de quins la rebran.

Diuem que el gran moviment que's prepara, cas de que no donguin resultat les gestions diplomàtiques, són encaminades a donar la llibertat als presoners. Cosa molt lloable, cert. Però potser els presoners faria ja dies que foren a llurs respectives llars, sinó fos la baixesa de quiscú que fins amb cosa sagrada com aquesta ha volgut trobar-hi una utilitat.

Després voldrem que Abd-el-Krim faci cas de nosaltres. Ço que sembla mentida és que hi hagi tanta conformació.

MARTINEZ ANIDO I ARLEGUI

Com el començament d'un epíleg ha sorgit, després de la campanya que contra el governador Martínez Anido venia sostenint el diari de Madrid *El Heraldó*, el conflicte que per poc costa la dimissió de les primeres autoritats governatives.

Hem de confessar si no és que ens volguem ventar massa de profetes, que mai, en aquesta ocasió hi havem confiat massa amb aquestes dimissions. La vacant del Govern civil sols tindrà lloc quan en les altes esferes s'imposi un xic de bon sentit.

I no és que diguem això amb una deliberada aversió ver la persona d'En Martínez Anido, encara que no compti amb totes les nostres simpaties, no. Però cal reconèixer que no és mida gens sensata volguer fer eterna la força allí on convidria hi tingués estada la més alta comprensió.

Tenint en compte la gènesi del fet, no pot negar-se que la conducta del governador no ha estat a to amb la correcció que en totes llurs accions, quan menys, ha volgut aparentar guardar. Però ço que encara està més fora de lloc, és el gest mancat de tota delicadesa d'amenaçar a la ciutat amb la seva dimissió i la del seu company de tasca, l'Arlegui.

Tot plegat corrobora ço que tantes vegades s'ha dit i és la manca de compenetració que forçosament té d'existir entre l'home avesat a les ordres terminants i les imposicions arbitràries i els afers que exigeixin una pregona diplomàcia.

Després de ço succeït s'hauran pogut convèncer els dos generals de que no és pas Barcelona la que està disposta a esdevindre una gran caserna. Quan decideixin anar-se'n poden tenir la seguretat de que no ens en mancaran de caps de policia, gràcies al govern.

De passada, al deixar de fer el seu gest tremendo, fins pel seu major bon record haurien pogut estalviar d'amenaçar-nos en deixar en llibertat als 400 presos governatius que diu que hi han, com aquell que deixa anar gossos sobre feres.

DE LA CONFERENCIA GENOVESA

Segueix estacionada la situació quelcom violenta de la conferència de Gènova.

Per part de França, de la França que governa amb el senyor Poincaré al front, tot és posarhi entrebanes i procurar allargar la seva obertura.

Inglaterra, sigui per ço que sigui, sembla estarhi més disposta. Fa bé; cal sortir d'una vegada d'aquesta situació difícil en que l'Europa disortadament es troba.

Els russos, per la seva part, malgrat tots els conflictes interiors, es mantenen fermes. Transigeixen en pagar mentres els aliats igualment reconeixin llurs deutes vers els governs que anteriorment hi hagués a Rússia.

Però dins de poc seran altres les dificultats que caldrà que venci la conferència genovesa. Ella pot dir-se que ha d'ésser veritablement la Conferència de la Pau, car resumint tot ço que an ella te de tractar-se, és una revisió de tots els tractats i pactes concertats fins el dia. Cal doncs que en aquestes discussions hi prenguin part totes les nacions interessades i an aquest cas ho són totes les d'Europa.

EL GOVERN D'ITALIA

La crisi italiana ha sigut difícil de resoldre. La situació creada per la desavinència dels partits més nombrosos ha fet que no els pogués tramitar amb la rapidesa que segurament desitjaven els interessats.

El rei d'Itàlia encarregà darrerament a Orlando la formació de govern, quin refusà aital honor, siguent ratificada la confiança an el gabinet dimint amb Bonomi al cap.

Fóra de creure que després de la nuvolada política s'hagués esvaït, encara que's dona per



M. Bonomi

segur que el govern Bonomi sols comptarà amb una petita majoria a la Cambra popular.

Bonomi és altament interessant que segueixi al front del ministeri car ell fou qui cridà la Conferència de Gènova i fóra una vera llàstima que el seu iniciador, cas de reunir-se aquesta, se'n vegés allunyat.

Guajtada la qüestió política italiana sots un altre aspecte, la poca estabilitat dels governs de aquell país demostra la difícil situació en que aquest es troba.

No fóra res d'estrany que qualsevol dia Itàlia ens dongués una sorpresa.

LA INDIA

Chaudí. Heu's aquí el *leader* del nacionalisme indi, del pur nacionalisme, del que reclama, exi-



Chaudí, líder del partit nacionalista indi

geix el ple reconeixement de la personalitat india que certament i com un fet innegable hi té dret.

A l'Imperi Britànic comença a fondre-se-li el sol malgrat tota la seva política de liberalisme. I és que precisament l'error dels governants està en creure que per junyir a un poble cal comptar amb un bon liberalisme. Aquest ço que pot ésser fer més llunyà el resorgiment del poble junyit, mai evitar-lo, i l'Anglaterra ja té temps d'haver-lo pagut experimentar pràcticament.

Chaudí és l'home valeros que lluita amb la força de la idealitat contra la idealitat de la força. Sent revire an ell tota la tradició del seu poble, gran i profunda; sent en el seu cor, el bategar de totes aquelles generacions que donaren llengua, religió i costums al reste de la humanitat.

No podem sentir que cap poble sigui amo de la voluntat d'un altre, però que l'Anglaterra ho sigui de la Índia, menys. Tan sols fos per respecte hauria de respectar la d'aquell vell poble. Potser, és a dir, amb seguretat haurà de fer-ho i no serà pas per respecte.

SOCIALS

Entre els fets socials més remarcables en aquests darrers dies és de notar la rebrotada de vagues. Una que's soluciona, altre que esclata, no passa dia que la nostra atenció no quedi fixada en una d'elles.

I és cosa de tindre's en compte. Si ens fíem de l'ambient general regnant durant aquests últims temps, veritablement n'hi havia per a creure que les vagues havien sigut deixades a un recó com a cosa inservible. Però tot d'una les veiem rebrotar i amb caire de pendre ràpida ufanó.

La cosa no té res d'estrany. Es un fet natural conseqüència lògica de la conducta seguida, no per ço que fa referència als assumptes socials, sinó amb tot.

Sembla que deliberadament hagi existit sempre el ferm propòsit de no donar solució a res, sinó fer que un moviment d'opinió, fos de la classe que fos, quedés ofegat també amb ço que fos.

Aquest sistema, que bé pot nomenar-se de la tapadora, no conduceix a res. És a dir, sols a fer renèixer una confiança an aquells cors senzills o ignorants, que de tot hi ha per aquests móns de Déu.

Les qüestions socials, a més de la forma en que han sigut plantejades aquí, cal tractar-les de altra manera, amb ple coneixement de causa, per deducció i no per inducció.

Res d'això s'ha fet. Al contrari. Refiant-se d'un nombre d'espases, de moltes cel·les, s'ha cregut poguer possr remei a un mal que per la seva curació ni necessita espases ni cel·les, sinó bona claror, bon sol i gens de sectarisme. I sobre tot persones que, més que bregades a afers uniformes sàpiguen tractar a consciència afers complexos. D'altra manera anem a un desastre final. I an el final hi serem tots.

LA FAM RUSSA

Caldria tota la insensibilitat de que són capaços aquells que resten petrificats per les casaques ministerials per no sentir-se ple d'angoixa davant l'espectacle esfereïdor que ofereix el poble rus sotmès a les més espantoses de les fams que la història registra. No podem creure que hi hagi ningú que davant l'afrosa situació d'aquell pobre poble, víctima de la idealitat, de la naturalesa i de la carronya, no senti una guspira de pietat i demani fervorosament l'acabament immediat d'un suplici tan terrible com és el de la fam.

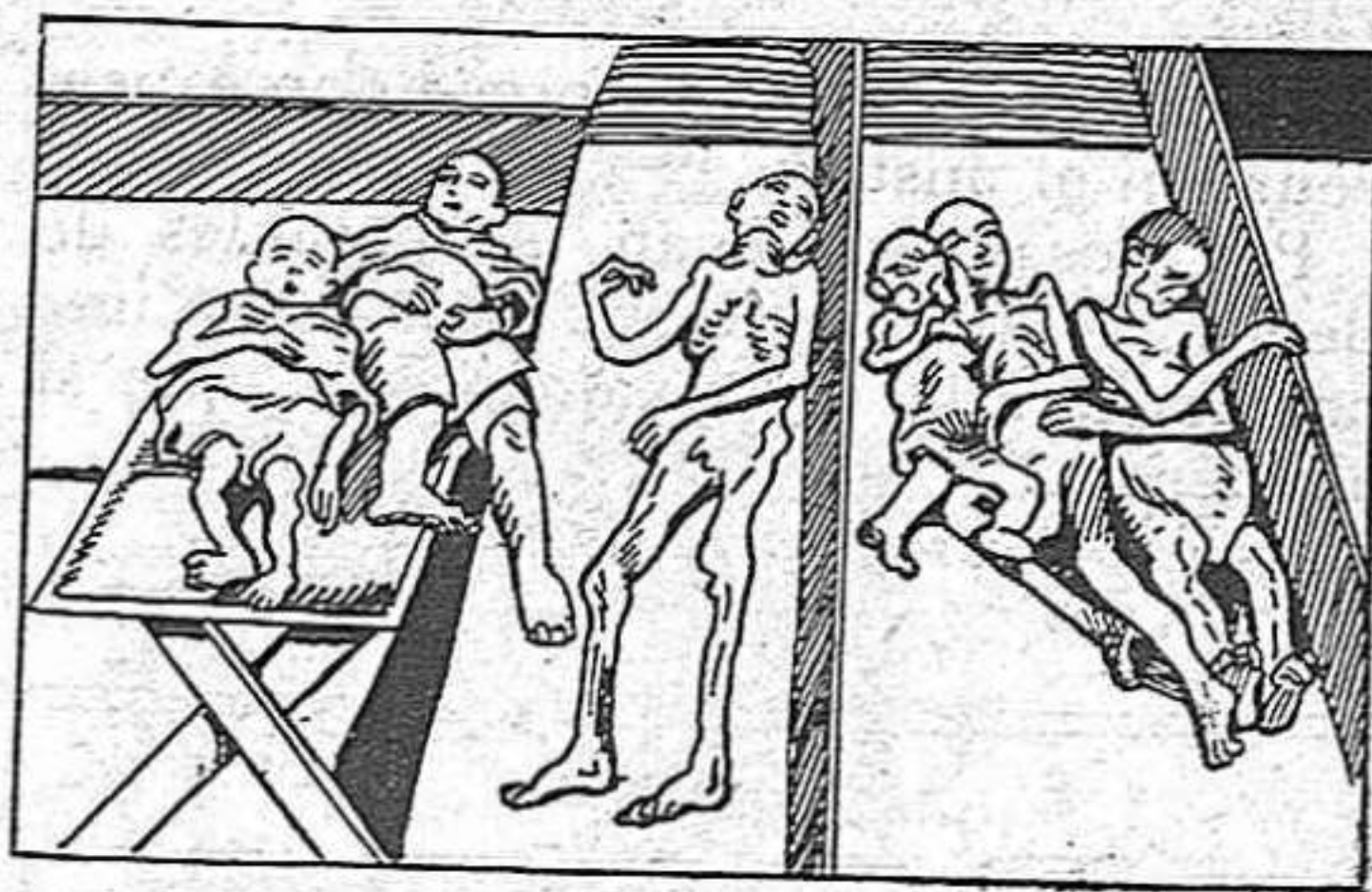
En tot moment culminant d'una època hi ha un poble sacrificat; aquesta vegada li ha tocat al rus. I davant la seva espantosa, incomparable misèria, sols ha trobat que portes barrades, cares d'usurer i mans que amb una demanaven i amb l'altra menaçaven forçosament.

Encertadíssim estigué el doctor Nansen, al tractar de la fam de Rússia a la Conferència donada al Queen's Hall de Londres, al dir que no tota la culpa la tenien els soviets, encara que si en quiscuna part, ni la guerra internacional i civil, la culpa principal recau dessorre els autors del cèlebre bloqueig que durà per l'espai de set anys, indigne de nacions que passen o volen passar per civilitzades i que demés tenen pretensions de civilitzar. Però caldrà afegir que tot ço dit res hauria sigut, com així ho demostra el doctor Nansen a la dita Conferència, al no haver sigut la secada, car desaparegut aquest mal els demés haurien pogut considerar-se de poca importància.

Sigui com sigui, cal confessar que la situació de quiscunes regions de Rússia la situació presenta caires de gravetat fins ara gairebé desconegudes, havent sigut en quiscuna d'elles agotats per complert els dipòsits.

Per fer-se una idea aproximada de la situació d'aquella gent, cal sols fer notar que, entre la regió del Volga, Ural i Ukrània, sumant un grapat de milions els afamats, afegint que an aquestes igual que a Orenburg, Astrakan, Tsantzine i Perm arriben inclòs a mastegar terra gelada no essent gens d'estrany que molts hagin esdevingut folls.

La situació de Rússia no pot ésser més crítica. I mentre allí la gent mor a grapat, els governs



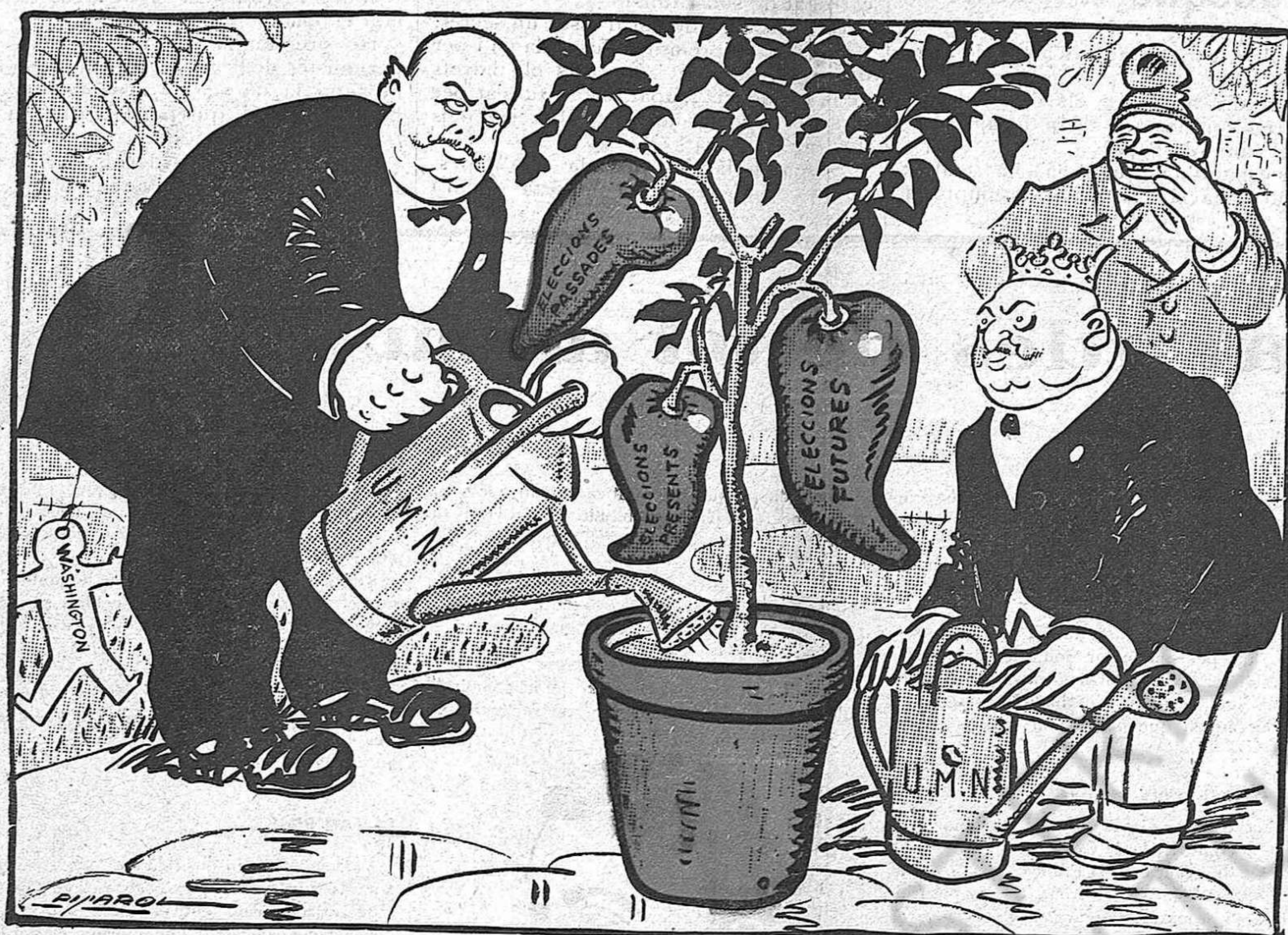
Rússia.—Victimes de la fam

humanitaris passen el temps pensant la manera de prestar-los socors.

El perquè un poble escolleixi aquesta o altre forma de govern no dona dret a condemnar-lo a mort.

Pensem tots amb els russos i ajudem-los.

La pebrotera monàrquica



— No us en desfeu, de regar-la sovint. Com més creixi, més pebrots.

com secret. La suspensió de garanties, la guerra del Marroc, els presos governatius, les Subsistències...

— Qui té temps i humor per a ocupar-se de semblants futeses?

El Papa mort i el Papa viu, han agabellat l'actualitat periodística, talment com si sigués el món un Paradís en el que no tinguessin feina major.

Molt suggestiu i tan interessant deu ésser el tema, quan hi ha qui es resisteix a deixar-lo de banda.

Els tals, apuren la punta del cigar, amb perill, naturalment, de cremar-se els dits.

Una cremada i greu, suposa acollir noves com la de que moments abans de que En Benet XV fes l'ànc, digué al seu col·lega Ratti, en acabar aquest de besar el front del Pontífex màxim del catolicisme:

— Recordat de que m'has besat el front...

Aquests mots, tan senzills que més no poden ésser-ho, els aprofiten els desvagats periodistes per a donar aire de transcendent a l'agonia del moribond.

Tal vegada el Pontífex que moria— diuen— no pogué dir res més al Pontífex que havia de succeir-lo i tal vegada li digué tot lo que havia de dir-li.

Volien més lògica?

L'agonitzant no pogué dir-li res més i tal vegada li digué tot lo que volia.

— Recordat de que m'has besat el front.

Per més que ens esforcem no sabem veure-hi el misteri.

Per nosaltres, tenen les paraules de Benet XV an En Ratti, la mateixa importància i la mateixa claretat, que si hagués dit:

— Expressions a la família.

DONA

II

Després d'haver deixat entès quin era el concepte que de la dona en teníem format, de la dona problema com ja diguerem, problema tan vital com qual-sevolga altre, cal que procurem anar nomenant quines són les causes al nos-

tre judici del mal general de la dona i que és l'illament en que se la té.

Es cosa per ço sapiguda quasi inútil de dir, la deficiència de que adoleix l'actual sistema d'educació. Però de tota manera no serà de més insistir i, sobre tot, per ço que respecta a la dona.

Al dir educació entengui's que volem dir l'educació en el seu sentit integral o sigui d'aquella que's forma de tot, que reb la influència de la totalitat dels fets que constitueixen la vida d'un ser.

Per a fer-se veritable càrrec de l'anomalia que per la dona representa i ço perjudicial que li és la educació que reb, cal tan sols tindre present la que en la seva primera edat es dona a l'home, afegint-hi demés, aquelles normes tan apocades a la raó natural que's tenen en compte per a lograr llur formació física i intel·lectual.

Naturalment que les normes seguides fins als nostres dies tenen una raó de persistència i és la de preparar-la per a ésser útil a la societat amb la que té de conviure. Mes tinguin present que, qui en un aspecte qui en un altre, són molt pocs els que no senten la necessitat de que l'actual sistema social esdevingui notablement millorat.

Ara bé, si la societat esdevé millorada, és dir, que els homes hagin procurat reintegrar-se a la elevació intel·lectual de la qual avui la major part d'ells resten apartats, tot el nostre interès ha d'ésser posat en que la dona no quedi enrera. Pot refutar-se aquest acert amb el raonament de que segons sigui la caritat de l'home, serà la de la dona, però tampoc és menys cert que d'efectuar-se una, malgrat sigui relativa i parcial, evolució en sentit progressiu ascendent en l'home, el desnivell massa pronunciat entre els dos sers farà que's resti encara més importància a la dona, empitjorant aleshores llurs condicions. Demés són freqüents els casos en que la dona, directa o indirectament constitueix una prova decisiva en la vida.

Així, doncs, cal procurar que l'educació que's dongui a les que comparteixen nostra vida sigui apropiada a les necessitats socials, cosa que no traspasarà els límits de la més fonamental raó si es té en compte que aquestes necessitats socials equivalen a una necessitat col·lectiva.—MIQUEL D'ARNAU

El fondista de Gènova

— Voleu que us conti el calvari del fondista més famós de la ciutat italiana? Aneu llegint. N'hi ha un vagó! No us explicaré episodis gaire dramàtics: tan sols copiaré els *partes* que el beco ha rebut ara fa poc

10 DE GENER

«Senyor fondista: Els caps-padres de les principals nacions van a reunir-se aquí a Gènova, per fer dissabte del món. Arregli seixanta cambres, amb el consegüent *confort*, i per la taula, prepari bons vins i els nenjars millors.»

12 DE GENER

«Hi ha novetats que'ns obliguen a alterar el programa. En lloc d'aquelles seixanta cambres, arreglin noranta dos. A més de les grans potències, vindran a la reunió una infinitat de pobles que han volgut tenir-hi vot.»

15 DE GENER

«Modifiquem el *pedido*. Les cambres, ara, no són noranta dos, com li deiem, sinó únicament dinou. Per raons d'alta política, hi ha una pila de nacions que'ns avisen que no tenen ganes d'entrar al nostre joc.»

18 DE GENER

«Decididament, prepari trenta cambres, i, si pot, guardin quinze de reserva, pels que encara no han respost. En quant a la data, és fàcil, si no hi ha complicacions, que arribem cap allà el 30. No's distregui i pensi en tot.»

25 DE GENER

«Es retrassa la vinguda, però no serà de molt; vostè, de tots modos, faci les degudes provisions.»

2 DE FEBRER

«Ja tenim fixat el dia. El 15 del present, pot comptar amb la nostra presència; comenci a amanir l'arròs.»

13 DE FEBRER

«No hi ha res de lo dit. Torní tota la teca al rebost. S'ha sospès la Conferència; ni se sap si es farà o no.»

**

D'aquest embull telegràfic, pintura fidel del món i dels grans talents que'l guien, quina ha estat la conclusió? Segons *parte* urgent de Gènova que vam rebre ahí a les 9, el desventurat fondista s'acaba de tornar boig.

C. GUMA

REPICS

En la secció d'anuncis d'un diari: «Por cesar en el *negocio* se venden el mobiliario y enseres, así como las listas de *mueritos y vivos*, de la U. M. N.

Razón: Alfonso Sala, Plaza del Burro, Tarrasa, y Vila No'm Maregis, Caspe, 86, 3.º, 2.ª, Barcelona.»

S'assegura que'l local de l'Unió Monàrquica Nacional ha sigut traspasat al del *Club de los Fracasados*, en organització.

En una de les penyes nocturnes de la «Lliga» es parlava de la coronació de Pius XI.

Un soci que ho és també de l'altre «Lliga» o siga la *Espiritual de Nostra Dona de Montserrat*, digué tot satisfet al ponderar el *poder immens*, del «papam».

— I no cal oblidar que la tiara es formada per 3 corones!

— Tres corones?... Sí, be, vaja, 45 cèntims, en total contestà l'irreverent Pancho Rahola, fill il·lustre de Roses i *fratello* del simpàtic i francòfil Pere.

Una altra «nota», encar que vaudevillesca de la coronació del Vicari de Crist

— Ja ha llegit, Josep, que ja han coronat al Sant Pare?

— A mi la dona em corona cada dia i el diari no'n diu res.

Els catalanistes de Valls han escrit an En Cambó dient-li que «si no pot salvar Espanya, se'n entorni a Catalunya».

Ja ho farà això. Però serà tard. Quan ja no hi hagi remei ni per a Espanya, ni per a Catalunya... ni per a la seva fracassada reputació.

Aleshores tornarà... amb la cua entre les cames si és que li resta cua.

A la primera amenaça de dimissió que va fer el Governador Civil, tots els elements conservadors, patronals i monàrquics varen saltar com si els hagués picat una pussa.

Es comprèn. Fins varen saltar els del Sindicat Lliure. També es comprèn. Afortunadament per a ells tot fou una bombolla de sabó.

Demandar peres al Ojm. Es lo que han fet les Juventuts Radicals al sol·licitar d'En Lerroix que els reorganitzi el partit.

No és un empelt, ni un conreu especial que necessita l'arbre republicà. És una bona destrall per a destinar la soca a la llenya...

I esperar brotada nova. Si és que a l'arrel hi ha saba encara; cosa que no's pot pas assegurar.

A Irlanda torna a vessar-se sang de patriotes separatistes.

Temeraris!—diran els prudents. Exagerats!—respondran els oportunistes. I amb tot, és l'única manera de que Irlanda acabi per a realitzar un jorn els seus somnis de llibertat.

— Con el *debido respeto*... En «El Noticiero» del dilluns s'hi llegeix una carta de Vilafranca del Penedés, que diu entre altres coses:

«Por cuestiones de pesca tuvieron una reyerta en la playa varios pescadores...»

Podria explicar-nos l'apreciable coiega on cau la platja de Vilafranca, i quina mena de peixos s'hi pesquen?...

Són lluços? Són burrets?